

TRANSITION

vid neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Stöd inriktat för unga vuxna med ADHD eller autismspektrumtillstånd (AST) för att förebygga arbetsmarknadsmarginalisering och utanförskap.

KIND, Norra och Södra Stockholms psykiatri, Habilitering och Hälsa

Steve Berggren, Enhetschef BUP KIND, Biträdande föreståndare KIND

Christina Coco, Sara Brown, Tatja Hirvikoski, Ulf Jonsson, Sven Bölte(projekansvarig)

Transition bakgrund: prevalens

Antal diagnoser mellan 2001 och 2011 i Sverige

- ADHD-diagnoser ökning ca 1500 %
- AST-diagnoser ökning ca 600 %

(Socialstyrelsen)

År 2011 unga vuxna (18-27 år) i Stockholms län

- ADHD-prevalensen 3,2 %
- AST-prevalensen 1,8 %

(Dal et al., 2013)

Transition bakgrund: samhällskostnad

- Samhällskostnader bl.a. aktivitetsersättning (ca 6 miljarder år 2010 i Sverige)

(Gustafsson et al., 2011)

- Indirekta samhällskostnader bl.a. föräldrars ökade risk för sjukfrånvaro, stress, depression, missbruk och skilsmässa

(Mugno et al., 2007; Schieve et al., 2007)

Transition: bakgrund forts.

- Ökningen individer med ADHD/AST diagnoser
 - ➔ Utmaningar för det svenska samhällets utbildnings-, vård-, stöd- och försäkringssystem.
- ADHD och AST - ogynnsam prognos i vuxen ålder, svårigheter med att t ex klara av vanliga vardagskrav och den sociala integrationen.

(Bölte et al., 2013; Magnusson, 2014)

Inkluderad i samhället

- Här avgörs hur inkluderad individen kommer att vara i samhället och hur höga samhällskostnader kommer att bli.
- Klara av kraven/innebär att bli vuxen
- Extra svårt för unga med ADHD och AST
- Komplicerat för personer med NPF att förstå samhällets stödsystem och själv samordna sina (nödvändiga) kontakter med kommunala, landstings-, statliga och privata verksamheter

Transition/övergång: att bli vuxen

- Pågående process – identitetsutforskande.
- Ta ansvar för egna handlingar/sig själv
- Göra egna val
- Bli ekonomiskt oberoende/arbete
- Forma relationer

(Arnett, 2000).

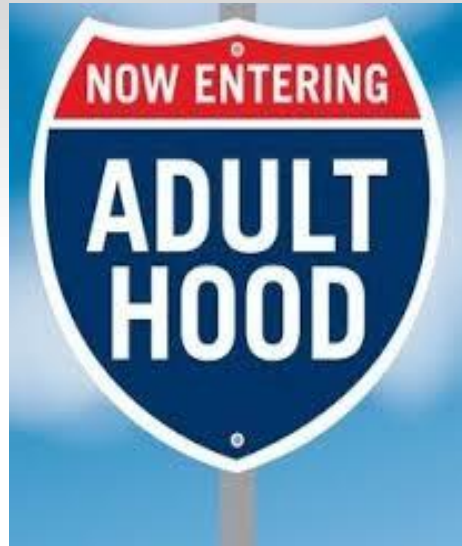
Risker med övergången

- Depression, ångest, sömnproblem och suicid
- Långtidssjukskrivning
- Sämre möjlighet till högre utbildning
- Begränsade eller obefintliga sociala nätverk
- Arbete med låg lön och/eller tillfällig anställning samt arbetslöshet

(PFSU, 2013; Bishop-Fitzpatrick et al., 2013; Turgay et al: 2012).

Transition & Mentorskap

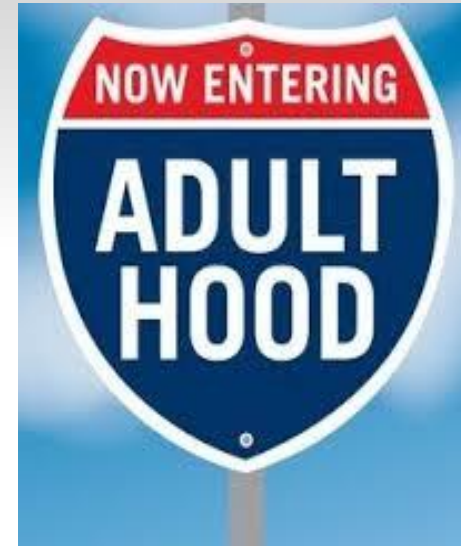
- I Sverige erbjuds i dagsläget inga anpassade insatser för individer med ADHD och AST för att underlätta den kritiska övergången mellan barn och vuxenvärlden

Transition

Övergång

TRANSITION

Center of Neurodevelopmental Disorders Karolinska Institutet (KIND) i samarbete med:

- BUP Stockholm (BUP-KIND)
- Norra Stockholms Psykiatri (ADHD-mottagningen)
- Psykiatri Södra Stockholm (Neuropsykiatriska Enheten)
- Habilitering & Hälsa (Aspergercenter för vuxna)

KONTAKT

Pegasus

Koll på Asperger

Syfte med projektet

- Utveckla och pröva en metod för att underlätta övergången från tonåren till vuxenlivet för personer med autismspektrumtillstånd (AST) och ADHD.
- Förbättra sociala, adaptiva och psykiska utfallet ungdomar i äldre tonåren/unga vuxna med ADHD och AST
- Förebygga arbetsmarknadsmarginalisering, socialt utanförskap, psykiatriska tilläggsproblem, samt suicidrisk
- I förlängningen finns potential att minska behovet av aktivitet ersättning och personlig assistans, samt att reducera relaterade samhällskostnader.

Vad är TRANSITION - projektet?

- Preventiv psykoedukativ träningsmetod i grupp och individuellt för äldre ungdomar och unga vuxna med ADHD eller AST (17-24 åå)
- Under utveckling - resultera i standardiserat och manualiserat program - tillämpas flexibelt i olika verksamheter/sammanhang
- TRÄNA konstruktiva lösningsstrategier för sådant som utgör utmaningar och risker för individer med ADHD eller AST
- Efter piloteringen skall metoden kunna utprövas i en storskalig randomiserad kontrollerad interventionsstudie

Vilka riktar pilotprojektet till?

- Interventionen riktar sig till ungdomar i äldre tonåren och unga vuxna med ADHD eller AST (17-24 år) i övergångsperioden till vuxenlivet.
- Deltagare är patienter vid BUP Stockholm (BUP-KIND) som tidigare genomgått KONTAKT träning, Norra [NSP] (ADHD mottagningen) som tidigare genomgått PEGASUS/PNU och patienter vid Habilitering & Hälsa [H&H] (Aspergercenters vuxenteam) som tidigare genomgått Koll på Asperger/Diagnosgrupp, en internetförmiddad intervention vid H&H samt klienter från Trygg Hansa
- En balanserad könsfördelning och återspeglning av befolkningssammansättningen i Stockholms läns (t ex fördelningen inrikes och utrikes födda etc.) eftersträvas
- Det rekryteras 5-10 individer/enhet (BUP, H&H, SSP, Trygg Hansa), dvs N=20-40 personer totalt

TRANSITION: pilotgrupper

- Fyra öppna utvärderingar med stickprov om n=10 individer (N=40 totalt):
- (i) äldre ungdomar med AST och ADHD, ångest, eller depression (17 -19 år KIND/**BUP-KIND**); (KONTAKT träning)
- (ii) unga vuxna med ADHD (19-24 år; sker vid SSP- **Neuropsykiatriska Enheten** och NSP- **ADHD-mottagningen**); (PEGASUS)
- (iii) unga vuxna med AST (19- 24 år); sker vid **Habilitering & Hälsa** (Koll på Asperger)
- (iv) Trygg –Hansa personer med AST och ADHD, ångest, eller depression (20-22 år KIND/**BUP-KIND**)

TRANSITION: pilotprojektet

- Uppstart vår 2015 (ursprunglig tidsplan 10/2014-12/2015) bl.a. arbete med grundidén
 - Hämtar in synpunkter från andra aktörer/intresseorg./myndigh. bla genom fokusgrupper
 - Etikprövningsnämndens godkännande september 2015
 - Uppstart 1:a pilotgrupp hösten 2015
 - Uppstart samarbete med samarbetspartners och pilotgrupper (2-4) vt-16
-

TRANSITIONs livsområden

- ”Att bli vuxen”
- Arbete/sysselsättning
- Studier/utbildning
- Ekonomi/pengar
- Boende/hemmet
- Hälsa
- Fritid/delaktighet i samhället
- Relationer

TRANSITION: upplägg

Tre delar

- Uppstart individuellt med mentor –
 - ➔ Skapa en bild av svagheter/styrkor/intressen/kunskap som utgångspunkt för målformulering/värderad riktning
- Kurstillfällen i grupp - fem separata sessioner med information och diskussioner som ska mynna ut i konkreta strategier inom olika centrala livsområden
- Därefter individuellt arbete med mentor: ge praktisk hjälp och individuellt anpassad träning/rådgivning
- Generellt: Tips och strategier för en bättre fungerande vardag, hur kontakta arbetsförmedlingen, hur söka arbete, vem ska man kontakta, träna på att ringa, skriva mail m.m.

Mått i pilotprojektet

- Huvudsakligt mål är att undersöka kursens genomförbarhet
 - Utvärderingsformulär för deltagarna att fylla i för varje kurstillfälle såväl som för kursen som helhet
 - Goal Attainment Scailing (GAS)
- Deltagarna får även fylla i skattning rörande livskvalitet (Quality of Life Inventory, QOLI)
- Hur många % deltagare tackar ja/nej till erbjudandet och fullföljer programmet (% närvaro)
- Kontakt med mentor

Upplägg mätpunkter

- **Kurstillfälle 1/mentorsmöte 1: QOLI, preliminär GAS och utvärdering för kurstillfälle 1/individuellt mentorsmöte 1 (dvs 3st)**
- **Kurstillfälle 2:** Utvärdering för kurstillfälle 2 "att bli vuxen" (dvs 1 st)
- **Kurstillfälle 3:** Utvärdering för kurstillfälle 3 "Arbete/sysselsättning och studier/utbildning" (dvs 1 st)
- **Kurstillfälle 4:** Utvärdering för kurstillfälle 4 "Boende/hemmet och ekonomi/pengar" (dvs 1 st)
- **Kurstillfälle 5:** Utvärdering för kurstillfälle 5 "Hälsa" (dvs 1 st)
- **Kurstillfälle 6:** Utvärdering för kurstillfälle 6 "Fritid/delaktighet i samhället och relationer" (dvs 1 st)
- **Kurstillfälle 7: Utvärdering för kurstillfälle 7 "Individuellt mentorsmöte 2" och utvärdering för kursen i sin helhet samt slutlig GAS (dvs 3st)**
- **Avslutning/kurstillfälle 8: Utvärdering för individuell mentorskontakt (4 månader), GAS och QOLI (dvs 3st)**

Resultat?

- Ingen avslutat hel kursomgång
- Kvalitativt visar utvärderingar på mycket positiva omdömen från första kullen(BUP-KIND)
- Kvantitativ data håller på att utvärderas
- Om ni har ett intresse av att delta i pilotstudien kan ni kontakta Steve.Berggren@ki.se eller läsa mer på Ki.se/Kind

Tack! Frågor?

TRANSITION och skolan?

- Har skolan förberett eleverna på övergången från barn- till vuxenliv?
- Hur kan skolan hjälpa elever på väg ut från gymnasiet?
- Ev. möjlighet med TRANSITION som extra anpassning eller insats genom särskilt stöd?
- Ev. enskilt eller som en påbyggnad till SKOLKONTAKT?

- TRANSITION fortfarande i ett utvecklingskede med som förhoppning att vara en metod som ska kunna anpassas till skolan